

Livscykelanalys

Livscykelanalys (LCA) är ett verktyg för att bedöma miljöpåverkan.

Först repetition av några användbara begrepp: En produkt är en sak du köper eller använder till exempel en tandborste, en gurka eller en bil. En resurs är något som krävs för att tillverka produkten till exempel energi, material. En råvara är ett material till exempel järn, olja och trä.

En produkts livscykel är dess resursförbrukning och den miljöpåverkan produkten har orsakat under sin livstid. Allt ska räknas med – alla resurser som går åt och alla utsläpp som sker, från och med att man tar fram råvarorna till dess att resterna kommer tillbaka till naturen. Livscykelanalyser går att göra på alla slags produkter och även på mänskliga aktiviteter till exempel semesterresor och hotellvistelser.

Det är komplicerat att avgöra hur stor miljöpåverkan blir eftersom det finns många faktorer som spelar roll. Miljöeffekter som brukar studeras i analysen är vattenförbrukning, giftighet (toxicitet), övergödning, försurning, nedbrytning av ozonlager, bidrag till växthuseffekten med mera.

Sedan finns det andra saker som behöver vägas in men som är svårare att mäta.

- När ska man räkna att en produkt föds? När produkten tillverkas eller när dess råvaror tas upp ur jorden?
- Har produkten tillverkats på ett effektivt sätt? Är den tillverkad av återvunnet mate-

rial? Hur mycket av råvarorna används i produkten?

- Gäller livscykelanalysen bara produktion av produkten eller ska det även tas med till exempel bränsle under den tid som produkten används (till exempel bränsle i en bil).

Trots livscykelanalyser kan det vara svårt att välja produkten med minst miljöpåverkan. Ibland står olika miljöpåverkan mot varandra.

- Lågenergilampor drar mindre ström än vanliga lampor, men de innehåller kvicksilver (miljögift) vilket ger skador i ekosystemen.
- Vad är bäst för miljön? Pappersmugg eller porslinsmugg?
- Är det bäst att köpa vatten ur en aluminiumburk som kan återvinnas eller en glasflaska som kan diskas?

Kom ihåg! En livscykelanalys säger bara vad som är bäst ur miljösynpunkt när du ska välja en produkt. Oftast kan det vara allra bäst för miljön att avstå från vissa produkter. Till exempel köp inte vatten på flaska utan drick Sveriges utmärkta kranvatten.

Begrepp och svåra ord:

Livscykelanalys, resurs, råvara, försurning, övergödning, toxicitet, ekosystem, miljögift